

Quartus Physicorum

pater hoc non potest.

Ad. 15. 2. 14. patet ex supradictis.

Quartus physicorum.

Circa quartum librum physicorum querunt quinque. Primo an idem sit in seipso. Secundo an locus est immobilis et equalis locato. Tercio an idem est in pluribus locis. Quarto an sit dabile vacuum. Quinto an in vacuo fiat motus in instanti.

Primum sic procedit videtur quod idem sit in seipso quia animal est in homine et tamen animal et homo idem sunt ergo et c. Sed contra est philosophus. **N**otandum quod ad philosophum pertinet determinare de loco sicut de infinito. Probatur tribus rationibus philosophi. Prima quod omne quod est commune omnibus naturalibus est de philosophi consideratione locus autem est huiusmodi igitur. Minor probatur ratione antiquorum: quia quod non est nusquam est ut nusquam est chimera ergo omne quod est alicubi est et per consequens locus est communis omnibus entibus et licet hoc argumentum sit sophisticum factum valet tamen gratia materie secundum opiniones antiquorum qui credebant nulla esse entia nisi corporalia et sensibilia quia nichil aliud cognouerunt et non posuerunt metaphysicam esse distinctam a physica. Secunda philosophus habet principaliter considerare de motu locali qui est maxime communis quia convenit celo: cui non conveniunt alii: motus est etiam magis proprius aliis: quia est perfectus et communis sed ad cognoscendum motum localem oportet cognoscere locum igitur. Tercia de illo est a sapientibus determinandum de quo sunt magne dubitationes in sua scientia sed sic est de loco in physica ut postea patebit.

Notandum preterea quod philosophus quadrupliciter probat locum esse aliquid primo quia illud est aliquid in quo corpora successive recipiuntur: sed sic est de loco quia ubi nunc est aer ibi postea recipitur aqua recedente aere unde sicut est materia receptiva diversarum formarum per quas cognoscitur ita locus est receptivus diversorum locatorum. Secundo illud est aliquid ad quod corpora naturaliter moventur sed entia naturalia naturaliter moventur ad sua loca. Sed contra terra naturaliter movetur ad centrum mundi et tamen illud non est suus locus. Tum quia. 3. philosophus dicitur quod omnis locus est finitus. tum quod omnis locus est superficies. Item tertio philosophus. **E. L. 4. 9.** dicitur quod licet ignis et terra habent loca determinata non tamen aqua et aer. Dicendum quod duplex est locus ut dicit Gilbertus porretanus scilicet simplex et compositus. Centrum autem est locus simplex terre. Secundo dicitur quod aer dicitur habere locum indeterminatum quia locus aeris non est absolute sursum et deorsum sed respectu terre est sursum et respectu ignis est deorsum. Item arguitur quod non est successive idem locus aque et aeris quia locus aque aliquando est aer et tamen locus aeris non est aer quia quando aer venit ad locum ubi erat aqua tunc ille aer continuatur alteri aeri et sic precedens superficies corrumpitur. Dicendum quod non oportet universaliter quod sit idem locus aque et aeris. Si queratur de loco ipsius ignis dicendum quod est esse sursum simpliciter sed contra alii

qua sunt supra speram ignis dicendum quod licet plane te sint supra ignem nullum tamen elementum est supra ipsum. Tercio arguitur per dicta antiquorum ponentium vacuum esse: sed vacuum est locus: ergo locus est. Quarto hesiodus poeta dicit quod ante elementa et corporum productionem erat vacuum scilicet chaos locus et receptaculum omnium corporum ex quo postea facta est terra. Et licet hec non sint vera tamen iuvant ad probandam conclusionem intentam unde mirum est quod gregorius in prologo primi. q. 2. ar. 2. non meminit se legisse post demonstrationes argumenta non demonstrationem. Si autem queratur an argumenta topica possint demonstrationem aliquid producant vel nihil dictum est in logica.

Notandum preterea quod locus non est nec materia nec forma vel spacium existens inter latera continetis habens tres dimensiones ut antiqui imaginabantur probatur quinque rationibus philosophi. Prima quia materia et forma non separantur a re cuius sunt sed locus separatur a locato ergo ut vas a vino differt tamen locus a vase quia locus est immobilis.

Secunda ratio quia locus est extra locatum materia autem et forma non sunt extra compositum. Tercia ratio contra platonem ydee et numeri secundum ipsum participabantur a materia: ergo si locus esset materia sequeretur quod ydee essent in loco quod est contra ipsos dicentes quod nusquam sunt. Quarto materia et forma sunt in loco non omnis locus est in loco alias procederet in infinitum. Quinto corrupta re corrumpitur forma non autem locus: ergo locus non est forma: scilicet substantialis licet sit superficies que est forma accidentalis corporis continentis unde in dolio continente vinum duplex est superficies: scilicet connexa et est superficies exterior alia est concava et est interior et ita dicat in aliis corporibus habentibus duas superficies terra enim non habet nisi superficiem connexam.

Notandum preterea quod pythagoras posuit infinitum quiescere quia est in seipso ideo oportuit scire quod octo modis aliquid est in alio ut patuit in antepredicamentis. Item quod aliquid sit in seipso potest dupliciter intelligi. Primo secundum alterum. i. secundum partem quia videlicet una pars continet aliam partem et sic totum gratia unius partis dicitur continens et secundum aliam contentum sicut homo dicitur albus secundum partem vel quia habet corpus album.

Secundo idem est in seipso primo et hoc dupliciter: uno modo primo et per se ita quod immediate contineat seipsum et secundum totum contineatur. Alio modo quod idem sit in seipso primo et per accidens ut si unum corpus sit in alio et illud aliud iterum sit in primo tunc primum diceretur esse in seipso primo et per accidens primo quidem. i. secundum se totum.

Conclusio licet idem possit esse in seipso secundum alterum non tamen aliis modis prima pars patet quia alicuius totum una pars continet aliam totum etiam est in partibus et e converso ergo idem continetur in seipso quia quicquid continet continens continet et contentum: secunda pars per inductionem per modos essendi in. Item impossibile est quod idem secundum idem sit continens et contentum. Item impossibile est quod totum sit in aliquo extrinseco secundum se totum et quod illud extrinsecum secundum se totum sit in primo toto alias duo corpora essent simul ut si homo sit in navis et navis in homine.